

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

Наукові записки РДГУ

Випуск 25

Рівне
Видавець О. Зень
2014

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Збірник наукових праць: Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 25. – Рівне: О. Зень, 2014. – 313 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Постоловський Руслан, кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук (м. Рівне).

Заступник головного редактора:

Шелюк Людмила, кандидат історичних наук, професор (м. Рівне).

Відповідальний редактор:

Шеретюк Валерій, кандидат історичних наук, доцент (м. Рівне).

Члени редколегії:

Жилук Сергій, доктор історичних наук, професор (м. Острог).

Киридон Алла, доктор історичних наук, професор (м. Київ).

Степанков Валерій, доктор історичних наук, професор (м. Кам'янець-Подільський).

Стоколос Надія, доктор історичних наук, професор (м. Рівне).

Троян Сергій, доктор історичних наук, професор (м. Київ).

Фісанов Володимир, доктор історичних наук, професор (м. Чернівці).

Чухліб Тарас, доктор історичних наук (м. Київ).

Швецова-Водка Галина, доктор історичних наук, професор (м. Рівне).

Шугаєва Людмила, доктор філософських наук, професор (м. Рівне).

*Свідоцтво про державну реєстрацію:
Серія КВ № 15857-4329Р від 12 жовтня 2009 р.*

Відповідальність за достовірність і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей несуть автори опублікованих матеріалів та їх наукові керівники.

Думки авторів статей з позицією редколегії можуть не співпадати.

Друкується за рішенням Вченої Ради Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 4 від 28 листопада 2014 р.

Згідно постанови президії ВАК України часопис «Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії» визнано фаховим виданням у галузі історичних наук (постанова від 17 квітня 2010 р.)

Адреса редакції: 33027, м. Рівне, вул. Остафова 31,
історико-соціологічний факультет РДГУ.
тел. 0-362-22-59-01
isfconf@mail.ru

Co jest najbardziej charakterystyczne dla tekstów, analizowanych powyżej? Teksty dotyczą różnych aspektów zjawiska heroizacji Bandery. W zasadzie nie odnoszą się do samej postaci, lecz do jej funkcjonowania w sferze symbolicznej. Stepan Bandera jest oceniany jako zwykły człowiek, a nie postać nadzwyczajna dla historii Ukrainy.

Riabczuk rozwija swoje spojrzenie na Bandere jako na symbol – produkt pewnej konwencji społecznej, który uosabia pewne wartości lecz zatracił swoje znaczenie jako realny człowiek. Riabczuk opowiada się za tym, aby zaakceptować te cechy Bandery-symbolu, które mogą integrować Ukraińców w ich zmaganiach o prawdziwą de sowietyzację ojczyzny. Każdy symbol ma jednak dwie strony i Riabczuk krytykuje nacjonalistycznych hagiografów, którzy zaprzeczają istnieniu ciemnych stron ruchu banderowskiego. Postuluje on, że należy piętnować banderowskie zbrodnie i odrzucić to, co w spadku po Banderze i OUN jest negatywne dla budowy liberalnej, demokratycznej Ukrainy i jej relacji z sąsiadami.

Wasyl Rasewycz z kolei sprzeciwia się heroizacji tak Stepana Bandery, jak i całego ruchu OUN-UPA. Nie argumentuje on swoich poglądów obserwacjami politologicznymi jak Bondarenko. Powołuje się on na wartości, którymi ma kierować się demokratyczne, liberalne państwo prawa – a do tego ideału zmierza Ukraina. Takie państwo powinno odrzucić ideały OUN jako niemoralne i niebezpieczne.

Źródła

1. М. Рябчук, Довкола Бандери, [w:] Т. С. Амар, І. Балинський, Я. Грицак [red.], Страсті за Бандерою, Грани-Т, Київ 2010, s. 358-380.
2. М. Рябчук, Степан Бандера як культурний герой. Зіткнення дискурсів, [w:] tegoż, Постколоніальний синдром. Спостереження, К.I.C., Сквир 2011, s. 51-69.
3. В. Расевич, Постать у «чорно-білих» кольорах, [w:] Т. С. Амар, І. Балинський, Я. Грицак [red.], Страсті за Бандерою, Грани-Т, Київ 2010, s. 110-121.

Opracowania

1. Я. Грицак, Страсті за націоналізмом, Критика, Київ 2011.
2. Т. Гунчак, Ключові проблеми історіографії Другої світової війни. Збірник статей, УВС ім. Ю.Липи, Київ 2011.
3. А. Капеллер (red.), Україна. Дилеми нацистського, К.I.C., Київ 2011.
4. І. Гирич, Історичні причини наших поразок і перемог, Піраміда, Львів 2011.
5. О. Полянський, Історія України: Проблеми методології та методики, Навчальна книга-Богдан, Тернопіль 2012.

УДК 2 – 175:27 (477

В. Мишков

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БЛОКРИНИЦЬКОЇ ІЄРАРХІЇ СТАРООБРЯДЦІВ В УМОВАХ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

Проведено аналіз старообрядницьких течій, їх місця в суспільному, духовному і міжконфесійному житті, спрогнозовано тенденції та динаміка їх розвитку. Встановлено процес інституціалізації сучасного старообрядництва в Україні на рівні релігійної свідомості, релігійних і внерелігійних відносин. Здійснено аналіз державного регулювання діяльності старообрядницької церкви в Україні.

Ключові слова: старообрядці, церковний розкол, есхатологія, Білокриницька згода, мирська аскеза.

The analysis of the flow of Old Believers, their place in the social, spiritual and religious life, to predict the trends and dynamics of their development. Established process of institutionalization of the modern Old Believers in Ukraine at the level of religious consciousness, religious and non-religious relations. The analysis of state regulation of Old Believers Church in Ukraine.

Keywords: old believers, church split, eschatology, Belokrinitskaya consent, asceticism.

Актуалізація проблеми. Варто сказати, що сучасна епоха ознаменувалася посиленням процесів взаємопроникнення етносів і національностей. Тому досить вагомо звучить питання про збереження власної ідентичності, коли у світі практично не лишилися розвинуті і водночас закриті суспільства. Для України цікавим прикладом винятку є відособлена етноконфесійна група росіян-старообрядців. Вони, незалежно від співжиття з різними національностями України, проносять крізь віки своє генетичне коріння і традиції, що жевріють багатством старовини.

Унікальність старообрядництва полягає не лише в захисті давньоруської православної традиції, а й в еволюційному поступі, вияві нових тенденцій розвитку про, що свідчить стан сучасних старообрядницьких громад в Україні. Глобальні трансформаційні процеси в сучасному релігійному житті вимагають не лише цілісного дослідження релігійного феномену, а й переосмислення домінуючих концептуальних підходів у вивченні феномену старообрядництва в Україні. У таких умовах стає актуальним цілісне дослідження специфіки старообрядництва як самодостатнього структурного елемента релігійної культури України.

Постановка проблеми і завдання дослідження. Мета роботи зумовлена актуальністю обраної теми і полягає у комплексному філософсько-релігійнознавчому аналізі становища громад Білокриницької єпархії старообрядців в Україні.

Реалізація мети передбачає вирішення наступних завдань:

- визначити місце і роль, динаміку розвитку Руської Православної Старообрядницької Церкви у суспільному, духовному і міжконфесійному житті України;

- спрогнозувати тенденції і перспективи розвитку Старообрядницької церкви в Україні

Рівень розробки проблеми. Як об'єкт вивчення гуманітарних наук старообрядництво має істотні досягнення проблемного та методико-теоретичного плану, чому в чималому ступені сприяла публікація на рубежі ХХ – ХХІ ст. заборонених у минулому праць богословів, філософів, істориків культури, а також використання нових підходів, представлених в зарубіжних роботах з історичної та соціальної антропології. Однак, як предмет дослідження соціально-етичний ідеал українського старообрядництва не був у центрі вітчизняних наукових розвідок з філософії, релігійознавства, соціології, історіографії.

У вітчизняній релігійнознавчій літературі відсутні спеціальні праці, присвячені комплексному дослідженню особливостей сучасного українського старообрядництва, релігійнознавчого аналізу його проявів та трансформації на території України. Фактично рівень наукової розробки обраної проблеми визначається лише розрізненими розвідками різної наукової цінності.

Результати дослідження. Не зважаючи на толерантність до старообрядництва з боку державних органів, ми вважаємо, що офіційна влада без належної уваги ставиться до старообрядців. На нашу думку, це виражається навіть у тому, що кількість старообрядницьких християн у нашій країні є невідомою, статистичний облік їх офіційно не ведеться. Статистика лише повідомляє, що церковні громади старовірів є в 13 областях Криму, у Києві та Севастополі. Найбільше в Одеській, Вінницькій, Чернівецькій, Чернігівській областях [3].

Доцільно констатувати, що в останні роки починається процес відродження старообрядницьких громад на території України. На нашу думку, він міг би бути значно динамічнішим, але цьому заважає низка проблем, котрі потребують негайного вирішення. На основних з них ми акцентуємо свою увагу. Зокрема найактуальнішою проблемою є кадрова: недостатня кількість священиків та служителів культури – на 62 громади є лише 34 священики. Це можна пояснити тим, що у роки радянської влади серйозної руйнації зазнали всі релігійні інституції, в тому числі і Старообрядницька церква. Варто зауважити, що до революції 1917 року в Україні було три старообрядницьких єпископи та близько 100 священиків.

Ще однією важливою проблемою є збереження існуючих храмів та побудова нових. Згідно з офіційними даними в Україні є 56 старообрядницьких храмів Білокриницької згоди Руської Православної Старообрядницької Церкви. Однак стан споруд є дуже поганим. Старообрядницька церква в Харкові розташована в підвалі храму Російської Православної Церкви [1, с.24].

Більш актуальною проблемою залишається необхідність упорядкувати іншу унікальну старообрядницьку пам'ятку – Свято-Успенський старообрядницький собор у селі Біла Криніця (Чернівецька область – духовний центр старообрядництва). Цей собор перебуває в аварійному стані – сильно пошкодженою є дзвіниця, стіни покриваються цвілью.

Через об'єктивні причини, дуже актуальною залишається проблема збереження культурних цінностей старообрядців: висока вартість, існування попиту, антикваріатна цінність. Старообрядницькі церковні предмети та книги є дуже популярним у середовищі

"чорних антикварів", саме тому, на старообрядницькі цінності ще з 70-их років XX століття почалося справжнє "полювання" [6, с.3].

Бездіяльність держави в справі захисту історичних та культурних пам'яток, а також зниження життєвого рівня населення призвели до того, що в Україні сформувалася мережа злочинних організацій, котрі безпринципно почали грабувати старообрядницькі храми та організовувати канали збуту церковної старовини. Із розмов з священником Свято-Успенського собору та прихожанами храму нам стало відомо, що впродовж останніх років у всесвітньо відомому духовному центрі старообрядництва – селі Білій Криниці Глибочицького району Чернівецької області – викрадено 30 старовинних ікон XIV-XVIII століття, коване сріблом Євангеліє, чашу причастя, інші церковні атрибути. Подібною є ситуація у більшості храмів Білокриницької старообрядницької єпархії.

Ми розуміємо, що це не всі проблеми, котрі уповільнюють розвиток старообрядництва, але все-таки воно поступово хоча і повільно, відроджується. Зокрема в окремих містах відновлюють свою діяльність існуючі храми старообрядців та будуються нові. Активно розвиваються старообрядницькі поселення в Чернігівській, Вінницькій, Чернівецькій, Одеській та Хмельницькій областях.

Впродовж останніх двох років побудовано храм у місті Балта Одеської області, у Кам'янці-Подільському Хмельницької області, Хмельницькому, заплановано будівництво нового кафедрального собору Російської Православної Старообрядницької Церкви в Києві на Подолі, відновлено діяльність Чорнобильського Пустинно-Миколаївського старообрядницького монастиря. Наведені факти свідчать про те, що старообрядництво в Україні нікуди не зникло, а має досить потужний потенціал для відродження і зростання [5].

Ми вважаємо, що відродження старообрядництва не відбувалося б такими темпами без нормалізації стосунків із владою. Враховуючи характер стосунків церкви і держави в сучасній Україні і зважаючи на історичний досвід співіснування церкви і держави в часи Російської імперії, зауважимо, що позиція Старообрядницької церкви у сфері відносин держави й Церкви логічна й послідовна. Незважаючи на те, що Україна й українське суспільство за останні кілька років доволі суттєво змінилися, сама ця позиція не зазнала кардинальних змін.

Старообрядницька церква, розуміючи, що ефективність її соціального служіння значною мірою залежить від соціально-політичних умов, прагне сама впливати на обставини, змінюючи їх таким чином, щоб вони стали якомога сприятливішими для виконання земної місії. При цьому церква намагається тісно контактувати з державними чиновниками, усвідомлюючи, що саме від них значною мірою залежить зміна несприятливих для старообрядців умов діяльності [4, с.136 п].

Ми мали можливість розмовляти зі священником Успенського собору РПСЦ Сергієм у селі Біла Криниця. На наше запитання про стосунки між церквою та державою він відповів, що Старообрядницька церква є відбудувати закриті за радянських часів культові споруди, вільно відправляти та відвідувати богослужіння, відкривати недільні школи, відроджувати національні традиції тощо.

Висновки. Таким чином стає зрозумілим, що процес еволюції старообрядництва в Україні характеризувався постійними утисками та переслідуваннями. Навіть така ситуація не призвела до деградації старообрядництва, навпаки на початку XXI століття воно не лише залишається динамічною християнською конфесією, але й зміцнює власні позиції в Україні. Розвиток старообрядницьких громад суттєво змінився з часу незалежності України – старообрядці отримали реальне право на свободу віросповідання, змогли відбудувати закриті за радянських часів культові споруди, вільно відправляти та відвідувати богослужіння, відкривати недільні школи, відроджувати національні традиції тощо.

Підсумовуючи, вважаємо за необхідне сказати, що старообрядництво як явище, народжене спротивом насильницьким змінам у релігійному житті народу, пройшло тернистий шлях і стало релігійним феноменом, який активно проявився у соціокультурній сфері українського суспільства.

Старообрядцям вдалося створити своєрідний архетип укладу і поведінки, що визначило наступність їхнього прагнення до продовження консервативності древлеправославної традиції в гармонії з процесом буття. На території України, незважаючи на проблеми, старообрядництво має значний потенціал для подальшого розвитку. Виходячи із характеру стосунків церкви і держави в сучасній Україні і зважаючи на історичний досвід співіснування церкви і держави в часи Російської імперії, зауважимо, що позиція Старообрядницької церкви у сфері відносин держави й Церкви логічна й послідовна.

Джерела та література

1. Доля старообрядства в XX–на початку XXI ст.: історія і сучасність. – К., 2011. – 560 с.
2. Иванова Т. А. Из истории Белокриницкой иерархии: сборник / Т. А. Иванова. – М., 2007. – 200 с.
3. Офіційний сайт Чернівецької обласної державної адміністрації – прес-служба [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://oda.cv.ua>. Дата доступу: 21.08.2014.
4. Петров С. П. Киевская Русь и староверы. Проблемы приемственности православия в условиях независимого государства Украины / С. П. Петров // Старообрядчество: история и современность, местные традиции, русские и зарубежные связи : сборник докл. и выступ. 3-й Междунар. научно-практ. конф. / Ин-т монголоведения, буддологии и тебтологии СО РАН. – Улан-Удэ, 2001. – Вып 1. – С. 132–139.
5. Постановления Освященного Собора Русской Православной Старообрядческой Церкви, состоявшегося в г. Москве 21–23 октября 2014 г. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.portal-credo.ru>. Дата доступу: 25.10.2014
6. Рябколяч Т. І. Монастир... у зоні відчуження / Т. І. Рябколяч // Сільські вісті. – 2009. – 6 лют.(№14).
7. Сичевський А. О. Історичний поступ православного старообрядництва Волині-Житомирщини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: old.pinchukfund.org/ Дата доступу: 20.11.2009.

УДК2-79(477)

Л. Шугаєва

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ІНСТИТУАЛІЗАЦІЇ АНТИТРИНІТАРИЗМУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

В статті досліджуються особливості інституалізації антитринітаризму в сучасній Україні на рівні релігійної свідомості, релігійних і позарелігійних відносин.

Ключові слова: антитринітаризм, інституалізація, еволюція віровчення, релігійне світовідчуття, євангелізація.

The paper examines the features of institutionalization antytrinitaryzmu in modern Ukraine at the level of religious svidmosti, religion beyond religion and relationships.

Keywords: antytrinitaryzm, institutionalization, evolution of doctrine, religious attitude, evangelization.

Становлення українського антитринітаризму, його трансформація є наслідком історичних, географічних, етнокультурних, соціополітичних і демографічних чинників. Генеза українського антитринітаризму детермінована ренесансно-реформаційними тенденціями, розташуванням України на перехресті різних культур і релігій, реаліями соціально-економічного, політичного і духовного поступу, ідеологічно-організаційними процесами у Католицькій, Греко-католицькій і Православній церквах, вітчизняною суспільно-економічною нестабільністю і реорганізацією українського суспільства у кінці XX–на початку XXI століття.

У процесі дослідження сучасного стану і тенденції розвитку антитринітарних громад виявлена стійка мережа їх об'єднань у різних регіонах України, наявність прихожан, кліру, віросповідних та організаційних засад. Це зокрема, Свідки Єгови, Церква Ісуса Христа святих останніх днів (мормони), Церква Об'єднання (Церква Муна), Церква Нового Єрусалиму та інші. Історичні особливості антитринітарних церков і рухів, періоди штучного застою їх еволюції, суттєво обмежили присутність в Україні течій, зорієнтованих на владні, правлячі кола, високий соціальний статус. Тому більшу поширеність отримали церкви і течії, які генетично зв'язані із радикальною традицією, адаптовані до суспільно-політичної нестабільності, ситуації правової поміркованості, звернуті до соціальних низів. Долаючи тиск не лише з боку офіційних, а й споріднених, а й споріднених релігійних організацій, антитринітаризм сформував тип віруючого з високою релігійною домінантою. Для нього статус послідовності набув своєрідної трансформації, яка суттєво нейтралізувала його моральні наслідки і навіть перевела в оптимістичну площину. При цьому спрацював механізм соціально-психологічної адаптації, пов'язаний не лише з історичними умовами зародження та еволюції, а також доктринальними особливостями антитринітаризму, своєрідним світобаченням його adeptів.

ЗМІСТ

ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

Ковальова О. ДАВНЬОРУСЬКА ХРАМОВА АРХІТЕКТУРА І СИМВОЛІКА ПРАВОСЛАВНОГО ХРАМУ	3
Жарська О. ЛУННИЦІ З ФОНДІВ КУЛЬТУРНО-АРХЕОЛОГІЧНОГО ЦЕНТРУ «ПЕРЕСОПНИЦЯ»: ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СЕМАНТИКА ЇХ ПОХОДЖЕННЯ	5
Кузьма Т. ІСТОРИЧНІ ТРАДИЦІЇ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ТА БЛАГОДІЙНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	8
Петрик В. ВІД ГОРОДА ДО МІСТА - ТРАНСФОРМАЦІЯ УРБАНІСТИЧНОЇ СТРУКТУРИ МІСТ ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ (КОРОЛІВСТВА РУСІ) У XIII-XIV ст.	11
Блануца А. УКРАЇНСЬКІ КНЯЗІВСЬКО-ШЛЯХЕТСЬКІ РОДИ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ «УКРАЇННИМИ» ПРИКОРДОННИМИ МІСТАМИ/ЗАМКАМИ У РАННІЙ НОВИЙ ЧАС	13
Альмес І. РУКОПИСНІ КНИГИ У КРЕХІВСЬКОМУ МОНАСТИРІ В XVII-XVIII ст. (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ІНВЕНТАРНИХ ОПИСІВ)	16
Островська Ю. ЦЕРКОВНЕ БУДІВНИЦТВО ПІД ПАТРОНАТОМ ІВАНА СТЕПАНОВИЧА МАЗЕПИ	19
Синяк І. ПРИКОРДОННІ «ЛЮБ'ЯЗНОСТІ». ЕТЮДИ З ІСТОРІЇ ЗАПОРОЗЬКО-ПОЛЬСЬКИХ СТОСУНКІВ ДОБИ НОВОЇ СІЧІ (1734 – 1775) (ДЕКІЛЬКА ДОКУМЕНТІВ З ГОЛОВНОГО АРХІВУ ДАВНІХ АКТИВ У ВАРШАВІ)	20
Рудянин І. РОЗВИТОК ОСВІТИ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ, ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМІВ ДІЯЛЬНОСТІ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО ДУХОВЕНСТВА (1772-1914 рр.)	25
Шеретюк Р. ЕТНОКУЛЬТУРНА АСИМІЛЯЦІЯ НАСЕЛЕННЯ ПРАВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ ЯК ОДИН ІЗ ПРОВІДНИХ НАПРЯМІВ ВНУТРІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ РОСІЇ (1825-1839 рр.)	27
Самчук Т. ВИКЛАДАННЯ ТАНЦІВ В УНІВЕРСИТЕТІ СВ. ВОЛОДИМИРА (1834-1859)	30
Парфенюк Л. ТАРАС ШЕВЧЕНКО ЯК ДОСЛІДНИК ПЕРЕСОПНИЦЬКОГО ЄВАНГЕЛІЯ	34
Стоколос Н. НИЩЕННЯ КУЛЬТУ СВЯТОГО ЙОСАФАТА НА ТЕРЕНАХ ХОЛМЩИНИ І ПІВДЕННОГО ПІДЛЯШСЯ (ДРУГА ПОЛОВИНА XIX ст.): ЧИННИКИ, ОСНОВНІ ВІХИ, НАСЛІДКИ	36
Марек М. ЛЕМКІВЩИНА - ПРОБУДЖЕННЯ, КОНФЛІКТ, НЕВІДОМЕ МАЙБУТНЄ	38
Березняк Я. ДІЯЛЬНІСТЬ КІНСЬКИХ ЗЕМСЬКИХ ПУНКТИВ В ТАВРІЙСЬКІЙ ГУБЕРНІЇ (КІНЕЦЬ XIX – ПОЧАТОК XX ст.)	40
Зюбровський А. ХЛІБНА ЛОПАТА, КОЦЮБА, ПОМЕЛО: ЇХ ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ОБРЯДОВІ ФУНКЦІЇ В НАРОДНІЙ КУЛЬТУРІ ПОВСЯКДЕННЯ УКРАЇНЦІВ КІНЦЯ XIX – СЕРЕДИНИ XX ст.	41
Брызкало Т. ПІДОПЛІЧКО ІВАН ГРИГОРОВИЧ (1905–1975): ЖИТТЯ ТА НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ (ДО 110-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)	43
Шавлинский Н. ПРЕДУСЛОВИЯ СОЗДАНИЯ БЕЛОРУССКИХ ОРГАНИЗАЦИЙ В ОДЕССЕ И ИХ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В КОНЦЕ 1917 - НАЧАЛЕ 1918 гг.	46
Левчук І. ВЕКТОРИ ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД «ГРОМАДСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ ПРАЦЮЮЧИХ ЖІНОК»	47
Лебедюк Є. ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ЦЕРКОВНОГО УСТРОЮ ОРГАНІЗАЦІЇ ЄХСС	50
Безсмертний А. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ ІЗ УКРАЇНСЬКОЮ КООПЕРАЦІЄЮ У 1920-х-1930-х рр. XX ст.	52
Павлюк Я. ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ СТАТУС УКРАЇНЦІВ ПІСЛЯ 1921 р.	54

Гуменюк О. ЕВОЛЮЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА СРСР ПРО ШЛЮБ ТА СІМ'Ю: УКРАЇНСЬКА СКЛАДОВА	55
Білан С. РЕПРЕСІЇ СТАЛІНСЬКОГО РЕЖИМУ ПРОТИ ПРЕДСТАВНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ АГРАРНОЇ НАУКОВОЇ ШКОЛИ	57
Каплюк О. ЗАКАРПАТСЬКІ УКРАЇНЦІ В ЧЕХОСЛОВАЦЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАННЯХ В СРСР В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	59
Карпущина Т. АГІТАЦІЙНА ТА АНТИРЕЛІГІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ НА ЗАВЕРШАЛЬНОМУ ЕТАПІ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	62
Костишин Е. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЕЙ УРСР НАПЕРЕДОДНІ ПЕРЕБУДОВИ	67
Галішевський В. ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ М. БРАЙЧЕВСЬКОГО У 1991 – 2001 рр.	70
Дубей В. ОСНОВНІ ВІХІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ (1991-2010 рр.)	73
Лінник Ю. ФЕНОМЕН ПОЛІТИЧНОГО ПРАВОСЛАВ'Я: СПРОБА РЕЛІГІЄЗНАВЧОГО АНАЛІЗУ	75
Яроцький П. ІНСТИТУАЛІЗАЦІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ КАТОЛИЦИЗМУ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ	79
Гайдай О. ЗА КРОК ДО «ЛЕНІНОПАДУ»: ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИХ ОБЛАСТЕЙ ДО КОМУНІСТИЧНИХ ПАМ'ЯТНИКІВ В 2013 р.	82
Пержун В. СОЦІАЛЬНО-ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ: ФАКТОРИ ЗБЕРЕЖЕННЯ, АКТУАЛЬНІСТЬ ІСНУВАННЯ, СУЧАСНІ СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПЕРЕВАГИ	86
Радецька А. PROCES ROZWOJU FEMINIZMU W NIEPODLEGŁEJ UKRAINIE ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM SFERY AKTYWIZMU OBYWATELSKIEGO I ŚRODOWISKA AKADEMICKIEGO	88
Самотіс Я. АТРИБУТИВНІ ЕЛЕМЕНТИ У ВЕСНЯНІЙ ОБРЯДОВOSTІ УКРАЇНЦІВ: СИМВОЛІЧНІ ФУНКЦІЇ ТА ЇХ ЛОКАЛЬНА СПЕЦИФІКА	89
Урбан М. KRYTYKA HEROICZNEGO OBRAZU STEPANA BANDERY WE WSPÓŁCZESNEJ PUBLICYSTYCE UKRAIŃSKIEJ	93
Мишков В. СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БЛОКРИНИЦЬКОЇ ІЄРАРХІЇ СТАРООБРЯДЦІВ В УМОВАХ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ	96
Шугасва Л. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ІНСТИТУАЛІЗАЦІЇ АНТИТРИНІТАРИЗМУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ	97
Двойнінова О., Кушпетюк О. ДІЯЛЬНІСТЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНЦІВ ПОРТУГАЛІЇ З МЕТОЮ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	99
Ворон Оксана ПРОПОВІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ РКЦ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ «НОВОЇ СВАНГЕЛІЗАЦІЇ»	101
Докаш В. РЕЛІГІЯ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН ТА ІНТЕГРАТОР УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	104
Рудик О. СУЧАСНИЙ СТАН ТА МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ УКРІПЛЕНИХ РАЙОНІВ УКРАЇНИ	107

ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧИЙ НАУКОВИЙ ДИСКУРС

Пословська А. АРХЕОЛОГІЧНІ ДЖЕРЕЛА У ВИВЧЕННІ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА ВОЛИНИ ДАВНЬОРУСЬКОГО ЧАСУ	110
Баланович В. СВИНЦЕВІ ПЛОМБИ ДОРОГОЧИНСЬКОГО ТИПУ З ПЕРЕСОПНИЦІ	112
Терський С. ЛІТОПИСНА ПЕРЕСОПНИЦЯ У СИСТЕМІ МІСТ СХІДНОЇ ВОЛИНИ ОРДИНСЬКОГО ПЕРІОДУ (середина XIII–XIV ст.)	116
Ващук Д. ДО ПИТАННЯ ВОЛОДІННЯ ЗАМКОМ РІВНЕ РОДИНОЮ ОСТРОЗЬКИХ У СЕРЕДИНІ XVI ст.	121

Серебрякова О. МАНТИЧНІ ДІЇ З КІЛКАМИ В ОБРЯДОВІЙ ПРАКТИЦІ ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ	124
Кривенко А. АПОТРОПЕІЧНА СЕМАНТИКА ВОДОХРЕСНОЇ ОБРЯДОВОСТІ У ВОЛИНЯН (НА ОСНОВІ ПОЛЬОВИХ МАТЕРІАЛІВ З СОКАЛЬЩИНИ)	126
Мельничук Д. ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОЇ ТА ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ У ВОЛИНСЬКІЙ ЄПАРХІЇ (кінець XVIII-початок XX ст.)	128
Казначєєва Л. ДІЯЛЬНІСТЬ ВОЛИНСЬКИХ ГУБЕРНСЬКИХ ПРЕДВОДИТЕЛІВ ДВОРЯНСТВА	130
Трофімук-Кирилова Т. НАЙМ “ДОБРОВОЛЬЦІВ” ЯК СПОСІБ УХИЛЕННЯ ЄВРЕЙСЬКИХ ГРОМАД ВІД ВИКОНАННЯ РЕКРУТСЬКОЇ ПОВИННОСТІ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ВОЛИНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ)	135
Чибирак С. ПАВЛО ЧУБИНСЬКИЙ І ВОЛИНЬ: ДО 175-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ	138
Абрамчук О. СТАНОВЛЕННЯ ДУБЕНСЬКОГО ФОРТУ	140
Мосієвич Ю. ІСТОРИЧНІ ТА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ ВОЛИНІ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIX – ПОЧАТКУ XX ст.	141
Поніманська Т., Добровичська В. З ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ЗАХІДНІЙ ВОЛИНІ (початок XX ст. – 1944 р.)	143
Федорчук С. ХМЕЛЯРСТВО НА ЗАХІДНІЙ ВОЛИНІ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД (1921–1939 рр.)	148
Переходько Н. АПТЕЧНА МЕРЕЖА У ВОЛИНСЬКОМУ ВОЄВОДСТВІ (1921–1939 рр.): ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТА ДІЯЛЬНІСТЬ	151
Іванов С. ОСВІТА НА ВОЛИНІ В РОКИ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ (1941–1944 рр.)	154
Зек Б. УКРАЇНСЬКА ДОПОМІЖНА АДМІНІСТРАЦІЯ ЛУЦЬКА У РОКИ НАЦИСТСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ	157
Іценко О. ТРАГІЧНА ЗАГИБЕЛЬ ЕКЗАРХА АВТОНОМНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ АЛЕКСІЯ (ГРОМАДСЬКОГО)	160
Савчук П. РОЛЬ ПРОПАГАНДИ У БІЛЬШОВИЗАЦІЇ МАС У 1943-1945 рр.	163
Зиль В. СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ВИМІР БОРОТЬБИ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ З НАЦІОНАЛІСТИЧНИМ ПІДПІЛЛЯМ НА ВОЛИНІ (1944-1950-ті рр.)	166
Сорочинська Т. СКЛАДОВІ КОМПОНЕНТИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ РІВНЕНЩИНИ ПОВОЄННОГО ПЕРІОДУ	168
Гілевич І. ОСНОВНІ ГОСПОДАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ ПОЛІЩУКІВ У НАУКОВИХ СТУДІЯХ ДРУГОЇ ПОЛОВИНІ XX – ПОЧАТКУ XXI ст.	170
Ларькіна Л. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ПІДГРУНТЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ КОМІСІЯМИ СПРІЯННЯ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО РЕЛІГІЙНІ КУЛЬТИ У 60-80-ті рр. XX ст.	173
Чура О. РЕЛІГІЙНИЙ РЕНЕСАНС У ЛЬВОВІ НАПРИКІНЦІ 80-х ПОЧАТКУ 90-х рр. XX ст. У РЕЦЕПЦІЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ВЛАДИ МІСТА	175
Чура В. ФІНАНСОВЕ СТАНОВИЩЕ РІВНЕНСЬКОГО ОБЛАСНОГО КОМІТЕТУ КПРС-КПУ В УМОВАХ РОЗГОРТАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО РУХУ НАПРИКІНЦІ 80 – ПОЧАТКУ 90-х рр. XX ст.	177
Біляковський П. ЗАМОЧУВАННЯ ХРЕСТІВ У РИТУАЛЬНИХ ПРАКТИКАХ ВИКЛИКАННЯ ДОЩУ (ЗА ПОЛЬОВИМИ МАТЕРІАЛАМИ З УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ)	180
Горошко Л. «ДОКИ ЩЕ НЕ РОЗСИПАЛАСЯ» (ОБРЯДОДІЇ З ВОДОЮ ПІД ЧАС НАРОДИН У ЧЕРКАСЬКІЙ ТРАДИЦІЇ)	183
Нємєц В. ДЕРЕВЦЕ ЯК ПРЕДМЕТНО-СИМВОЛІЧНИЙ КОМПОНЕНТ ВЕСІЛЬНОГО РИТУАЛУ: ВОЛИНСЬКО-ПОКУТСЬКІ ПАРАЛЕЛІ (НА МАТЕРІАЛАХ З РАДЕХІВСЬКОГО І БОГОРОДЧАНСЬКОГО РАЙОНІВ)	185

Булига І. ФОРМИ ПРАВОСЛАВНОЇ РЕЛІГІЙНОСТІ СУЧАСНОЇ ВОЛИНИ: СПРОБА ТИПОЛОГІЗАЦІЇ	186
Грипич С. ІСТОРИЧНЕ КРАСЗНАВСТВО ЯК ОСНОВА СУЧАСНОЇ ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ІСТОРИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ)	189
ПРОБЛЕМИ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН: НАУКОВИЙ ДИСКУРС	
Патяка О. ШТАНДАРТИ СТАРОДАВНЬОГО РИМУ: РИСИ ВОЄННО-САКРАЛЬНОГО ФЕНОМЕНУ	192
Тимчук І. ХРИСТИЯНІЗАЦІЯ ВЕЛИКОГО НОВГОРОДА	194
Сосновая Л. АЛЕНОРА АКВИТАНСЬКА - ВИДАТНА ЧИ ТИПОВА КОРОЛЕВА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ?	197
Лашта В. ЗАВОЮВАННЯ ЄВРОПЕЙЦІВ У ЛАТИНСЬКІЙ АМЕРИЦІ	198
Лашта І. КОЛОНІЗАЦІЯ ПІВДЕННОЇ І ЦЕНТРАЛЬНОЇ АМЕРИКИ В XV –XVII ст.	199
Петраускас Р. МЕЖДУ ВІЛЬНЮСОМ И КИЕВОМ: ЛИТОВСКИЕ ВЕЛЬМОЖИ ВО ГЛАВЕ КИЕВСКОГО ВОЕВОДСТВА В XV– НАЧАЛЕ XVI вв.	200
Самчук І. ДУХОВНО-СУСПІЛЬНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ СТАРООБРЯДНИЦТВА	204
Циватий В. ДИПЛОМАТИЧНІ СИСТЕМИ ТА ІНСТИТУТИ ДИПЛОМАТІЇ ДОБИ РАНЬОГО НОВОГО ЧАСУ (XVI-XVIII ст.): ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ	205
Константинов В. ОТНОШЕНИЯ МОЛДАВИИ И РЕЧИПОСПОЛИТЫ ВО ВРЕМЕНА ПЕРВОГО ГОСПОДАРСТВА ШТЕФАНА ТОМШЫ II (1611-1616)	208
Малов А. НЕВЕЛЬСКОЕ «СИДЕНИЕ» 1613–1619 гг.	210
Плюта Н. РОЗВИТОК КОЛОНІАЛЬНОЇ ІДЕЇ У ФРАНЦІЇ В НОВИЙ ЧАС	220
Зелена В. ЖІНОЧА ОСВІТА В РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ: ІНІЦІАТИВА ДЕРЖАВИ ЧИ СУСПІЛЬСТВА?	223
Герштун А. ПРИЧИНИ ТА ПЕРЕДУМОВИ АНГЛО – БУРСЬКОЇ ВІЙНИ 1899-1902 рр.	225
Кондратюк М. Т. Г. МАСАРИК ЯК ВИРАЗНИК ІДЕОЛОГІЇ ЧЕСЬКОЇ ВЛАДИ ЩОДО ВЗАЄМОВІДНОСИН ДЕРЖАВИ, ЦЕРКВИ ТА ШКОЛИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ НА ПОЧАТКУ XX ст.	228
Гнідик І. ПОЧАТКИ ДІЯЛЬНОСТІ ЄПІСКОПА СОТЕРА ОРТИНСЬКОГО У США	230
Вавуліч В. РОСІЙСЬКО-СЕРБСЬКА ВІЙСЬКОВА СПІВПРАЦЯ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1914-1915 рр.)	233
Богалейша С. ПРОЕКТЫ СОЗДАНИЯ БЕЛОРУССКО-ЛИТОВСКОГО ГОСУДАРСТВА ВО ВРЕМЯ ПЕРВОЙ МИРОВОЙ ВОЙНЫ	235
Кукса О. ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНОГО БУДІВНИЦТВА В БІЛОРУСІЇ ТА В УКРАЇНІ В 1917-1920 рр.	237
Глібішук М. ВІДДІЛ ПРОПАГАНДИ ПРИ УРЯДІ А. ДЕНІКІНА	238
Карповець Ю. ПРОБЛЕМА ДИТИНСТВА І МАТЕРИНСТВА В БЛОКАДНОМУ ЛЕНІНГРАДІ	240
Ворон О. ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄВРЕЙСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ЧЕХОСЛОВАЦЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ	242
Віруцька С. ЯНОШ КАДАР І ЧЕХОСЛОВАЦЬКА КРИЗА 1968 РОКУ	245
Постоловський Р. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ ПЕРІОДУ «ПРАЗЬКОЇ ВЕСНИ» У ПОГЛЯДАХ ЧЕСТМІРА ЦІСАРЖА	247

Яковлєва Д. ХАРАКТЕР ТА ОСОБЛИВОСТІ ІСЛАМСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В ІРАНІ 1978-1979 рр.	249
Покляцька В. ДРУГА ХОЛОДНА ВІЙНА: ЗАГОСТРЕННЯ РАДЯНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ПРОТИСТОЯННЯ (1979-1985 рр.)	251
Пилипенко В. РЕАЛІЗАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ СРСР ЩОДО ІРАНУ В МЕЖАХ ІНІЦІАТИВ ООН, 1979 – 1989 рр.	254
Яничук О. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕГОВОРІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ПОЛЬЩІ ЗА “КРУГЛИМ СТОЛОМ”. ДО 25-РІЧЧЯ СТВОРЕННЯ ОБ’ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В ПОЛЬЩІ	256
Галушка-Адайкін А. КРИЗА РЕЖИМУ «НОВОГО ПОРЯДКУ» В РЕСПУБЛІЦІ ІНДОНЕЗІЯ	258
Грубінко А. ПЕРІОДИ І ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ПОЛІТИКИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ЩОДО СПІЛЬНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ І БЕЗПЕКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЄС (1990-2014 рр.)	261
Грицай С. ІСТОРИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОЦЕСУ МОДЕРНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ (1991 - 2011 рр.)	264
Андрощук І. ЧЕХІЯ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	267
Вавринюк А. DEMOGRAFIA WYBRANYCH PAŃSTW ŚWIATA JAKO INTERDYSCYPLINARNY OBSZAR BADAŃ	268

ПРОБЛЕМИ ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ТА ІСТОРІОГРАФІЇ

Конопка В. ІСТОРИЧНІ ДЖЕРЕЛА ХЛІБОРОБСЬКИХ МОТИВІВ У КАЛЕНДАРНІЙ ОБРЯДОВOSTІ УКРАЇНЦІВ	272
Хромова І. ЗНАКИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ В НУМІЗМАТИЧНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ	275
Крайнік Ю. УНІВЕРСАЛИ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ЯК ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО XVII ст.	278
Шамсутдинова-Лебедюк Т. СІМЕЙНО-ШЛЮБНІ ВІДНОСИНИ В ІСЛАМІ: АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ	280
Гончар О. ВПЛИВ МИКОЛИ КОСТОМАРОВА НА СТАНОВЛЕННЯ НАУКОВОГО СВІТОГЛЯДУ ДМИТРА БАГАЛІЯ	283
Бойко Ю. ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ ОГЛЯД ПРАЦЬ ПРИСВЯЧЕНИХ ЖИТТЮ І ДІЯЛЬНОСТІ ЄВГЕНА ЧИКАЛЕНКА	285
Кравчук О. ПРОБЛЕМА РЕАБІЛІТАЦІЇ ОБРАЗУ Г. РАСПУТІНА В ПОСТРАДЯНСЬКІЙ РОСІЙСЬКІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ	289
Михальчук Р. ГОЛОКОСТ НА ТЕРИТОРІЇ РІВНЕНЩИНИ: ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ	291
Білоус Н. «ПАКТ МОЛОТОВА-РІББЕНТРОПА: ІСТОРІОГРАФІЯ ПИТАННЯ»	295
Сипко Б. ФРАНЦУЗЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ ПРО МУСУЛЬМАНСЬКУ СПІЛЬНОТУ П’ЯТОЇ РЕСПУБЛІКИ	296
Мартинчук І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ ПРОБЛЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ	299
Корнієнко Н. УКРАЇНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ ПРО ВПЛИВ «РОСІЙСЬКОГО ФАКТОРУ» НА ПОЛІТИКУ США ЩОДО УКРАЇНИ у 2009-2012 рр.	302

РЕЦЕНЗІЇ, АНОТАЦІЇ, ОГЛЯДИ

Давидюк Р. ОСТАРБАЙТЕРИ З РІВНЕНЩИНИ: МІЖ ДВОМА ТОТАЛІТАРНИМИ РЕЖИМАМИ	305
--	-----

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	307
------------------------------------	-----

ЗМІСТ	309
--------------------	-----

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

Наукові записки РДГУ

Випуск 25

Відповідальність за достовірність і точність наведених фактів,
цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей несуть
автори опублікованих матеріалів та їх наукові керівники.
Думки авторів статей з позицією редколегії можуть не співпадати.

Відповідальний за підготовку збірника до видання
Валерій Шеретюк

Комп'ютерна верстка
Вікторія Кравчук, Владислав Самсонюк

Обкладинка
Григорій Волохов

Підписано до друку 1.12.2014 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 65,1. Замовлення №164/1. Наклад 300

Видавець О. Зень
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія РВ № 26 від 6 квітня 2004 р.
вул. Кн. Романа, 9/24, м. Рівне, 33022;
0362-24-45-09; 068-025-067-4;
olegzen@ukr.net

Віддруковано засобами різнографічного друку
ПП Самборський І.О.
33028, м. Рівне, вул. Княгині Ольги, 8

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Збірник наукових праць: Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 25. – Рівне: О. Зень, 2014. – 313 с.

ISBN 978-617-601-107-1